

CENA 10 DIN

POSAVSKI *tednik*

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

O nekaterih pojavih, ki vplivajo na Senovem urejajo ceste

Mnogi glavni vzroki za nenehno naraščanje cen so v sami proizvodnji oziroma v nekaterih proizvodnih podjetjih, ki izkoriščajo povoljne razmere na trgu in povečujejo svoj finančni efekt, vendar ne s povečano proizvodnjo, temveč z višjimi cenami. Taki primeri so tudi v našem okolju. Prav bi bilo, da bi tovariši, ki so že delali analizo o tem vprašanju, povedali jasno in odkrito, kako je s temi stvarmi. To, da v nekaterih podjetjih niso dosegli količinskega plana proizvodnje, medtem pa so presegli plan dobička za celo 200 odstotkov, vsekakor ni v prid borbi proti nadaljnjemu naraščanju cen. O tem je treba odkrito spregovoriti.

Malo pozornosti posvečamo vprašanju, kako se ravna z žitnimi fondy. Vemo, da so mlinci dolžni pobirati merico in jo prodajati pooblaščenim podjetjem za promet z žiti. Ker je v našem okolju veliko število potečnih in drugih mlinov, bi na ta način ustvarjeni žitni fond delno razbremenili potrebo po uvozu mletskih izdelkov oziroma pšenice. Toda žal naši mlinarji, ki sicer pobirajo merico, te ne prodajajo pooblaščenim podjetjem za promet z žiti, ampak jo prodajajo na drobno raznim potrošnikom doma ali pa na tržiščih v večjih mestih. To je seveda proti predpisom in občinski ljudski odbori so dolžni, da na to opozorijo mlinarje na svojem območju.

Organi inspekcije tržišča so

na visoke cene

pred kratkim ugotovili značilen primer, kako neodgovorno se ravna z žitnimi fondy. Kmetijska zadruga v Dobovi je imela v zalogi večje količine pšenice, ki jo je — namesto da bi jo prodala podjetju »Zitar« — prodala raznim strankam. Ko se je inspektor zanimal, kaj so te stranke počele s to pšenico, je ugotovil, da je na primer poslovala zadruga mlina Holko pšenico predelal v moko in jo prodal po 49 din (pšenico je plačal po 25 din) trgovskemu podjetju v Dobovi. Pri pšenici, ki jo je kupil »za svoje potrebe«, je torej zaslužil približno 7000 dinarjev.

Zanimivo bi bilo vedeti, koliko moke se je na tak način prodalo v Zagrebu?

Splošno je znano, da je tanin produkt, ki se lahko proda. To se ne pomeni, da se ni treba boriti za znižanje cene tanina in s tem za znižanje cen usnja in usnjenih izdelkov. To znižanje pa se ne bo doseglo, če bo podjetjem, ki odkupujejo taninski les vseeno, kakšna je cena lesa itd. Jugotanim v Sevnici, ki bi lahko odkupoval taninski les brez vsakih posrednikov, je pooblastil za odkup taninskega lesa najprej Kmetijsko zadrugo Boštanj, le-ta pa nakupovalca

Cirnskega iz Brezic. Jugotanim in prav tako KZ Boštanj ni moglo, da je Cirnski nakupovalca taninski les brez vsakega nadzorstva. Inspekcija tržišča je namreč ugotovila, da je obračunal odkupljeni taninski les kar na osnovi tehtnih listkov, da je v obračunu navedel nekatere izdatke (nalaganje vagonov, ležarinski prostor in dr.), ki so bili dejansko mnogo nižji itd. To vse je kajpak vplivalo na ceno taninskega lesa in seveda tudi na ceno tanina oziroma usnja.

Taki primeri so verjetno tudi pri drugih podjetjih in bi bilo prav, če bi se člani upravnih odborov zanimali, kakšno je poslovanje njihovih nakupovalcev.

F. S.

Sleheri občan Senovega z veseljem pozdravljajo dejstvo, da so se pričela dela na popravilu in dogotovitvi potrebne ceste Senovo—Veliki kamen. Sprejetih je že bilo kakih trideset ljudi; na to delo.

Prav tako pa je nujno potrebna tudi regulacija Reštanskega potoka, ki je ob zadnji popravili napravil na rodovitnih njivah mnogo škodo, takšne, ki se da le stežka popraviti. Tudi za to važno vprašanje je iz republiških sredstev za škodo po popravilu zagotovljena vsota štirih milijonov dinarjev, s katerimi se bo končno le uravnal potok, ki se ga skoro ni dalo več krotiti.

Poleg gornjega pa je gospodarski svet občine Senovo sklenil na zadnji seji, da odobri več važnih cestnih del. Tu pride v poštev popravilo ceste iz Dolskega v Brezje in Kalšovec, dalje cesta v Mrčna sela, razen tega pa tudi prepotrebno popra-

vilo ceste od Dolskega do Šedma. Za vse te tri ceste so bili odobreni primerni zneski, za vsako po 100.000 dinarjev. Za cesto v Gornjem Reštanju, daljo onod Jablanca do Plešivca in Dobrove ter cesto od Senovega do Porebra so bili prav tako dočleni primerni zneski. Za cesto Senovo—Ravne je bila že prej določena vsota pol milijona dinarjev, ki je bila zvečine za dosejanja cestna dela že porabljena.

Tako se je v zadnjem času premaknilo z mesta zelo važno vprašanje ureditve cest v občini, ki je že dolgo čakalo rešitve. Obenem pa je v gradnji tudi nov most preko Dolskega potoka na cesti Senovo—Priževdol, odobrena pa gradnja novega mostu pri Sinkovici v Dolskem, ki ga je zadnja povodenj hudo razdejala.

Pred občinskim praznikom Kostanjevici

V četrtek, 21. oktobra, bodo v Kostanjevici že drugi praznovanje občinski praznik. Na predvečer bodo nastopili domači igralci z dramo »Celjski grofje«. V četrtek zjutraj bo ob petih budnica, ob osmih slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, ob devetih uri slavnostna akademija, ob enajstih dopoldne pa bodo odkrili spomenik Talca. S spomenikom se bo občina oddolžila spominu 39 nedolžnih žrtv, ki so jih na ta dan leta 1943 ustrelili okupatorji.

Zveza borcev v Kostanjevici vabi k odkritju spomenika vse borce in aktiviste, ki so se v letih narodnoosvobodilne vojne zadrževali na področju Gorjančev, da se v čim večjem številu udeležijo slavnostnega odkritja spomenika.

F. B.

7 dni po sveu

(Nadaljevanje s 1. strani)

polizkuse, ki naj minirajo njih obrambne načrte. Od tod tudi prizadevanja, da postavijo na noge Evropsko obrambno skupnost in po njenem neuspehu sedaj razširjeni Bruseljski pakt, v katerem bo poleg Italije sodelovala tudi Nemčija. Nobena tajnost tudi ni, da je ta organizacija, kakor n. pr. Atlantski pakt, namenjena predvsem obrambi pred napadom z Zahoda, kakor predstavljajo vojaške pogodbe med SZ in podrejenimi državami orodje za obrambo proti Zahodu. Šlo je in še gre za vojne grupacije, ki izhajajo iz nezaupanja, iz več ali manj trpkih izkušenj preteklosti.

Toda želje, da bi se o mnogih spornih vprašanjih pomenili med seboj, pa kažejo zadnje čase na obeh »straneh«. In prav ta razveseljiva resnica se odraža tudi danes pred političnim odborom. Višinski je pred dnevi pristal na francosko-britanski razorožitveni predlog, po katerem naj bi vselesile (te pa imajo odločilno udarno silo v svojih rokah) mislile na vzporedno razorožitve navadne kakor tudi atomske oborožitve. To je neke vrste kompromis med sovjetskimi zahtevami, naj najprej prepovedo vsa orožja za množično uničevanje ljudi in se šele potem lotijo ostale, tako imenovane klasične oborožitve, ter ameriške zahtevo o tem, da je treba najprej zmanjšati navadno oborožitve in šele pozneje prepovedati atomsko oborožitve. Za SZ na splošno menijo, da ima najmočnejšo kopensko oborožitve, za ZDA pa da »vodi« v atomskem orožju.

Sovjetska delegacija je z majhnimi zadržki sedaj tudi načelno pristala na pogajanja v posebnem pododboru za razorožitve, ki ga je ustanovila Generalna skupščina pred leti, ki pa doslej ni mogel zaradi sovjetske in deloma tudi ameriške obstrukcije doseči kakih otipljivih uspehov.

Nedeljsko slavlje v Boštanju

Dostojno in ob veliki udeležbi vaščanov je Boštanj zadnjo nedeljo proslavil drugi občinski praznik.

Navsezgodaj zjutraj je Boštanjčanom zaigrala sevniska godba Svobode. Ob 10. uri je predsednik občinskega ljudskega odbora Ivan Zakrajšek na slavnostni seji pozdravil občornike in povabljenе goste, med katerimi so bili poleg predsednika Okr. odbora SZDL Krško Franca Kolarja in poslanca Karla Struklja tudi predstavniki občine Sevnica, sevnških podjetij in domačih organizacij ter društev. Predsednik občine je opisal napore za dvig gospodarstva boštanske občine, ki se kažejo letos predvsem v nadaljevanju elektrifikacije številnih vasi, v gradnji nove ceste Radna—Konjsko in v načrtih, da bi obnovili most čez Mirno, pripravili vse potrebno za občinsko zgradbo i. p. Za njim je čestital občini tovariš Kolar in dejal, da je prav, da se oziramo nazaj, saj najdemo v letih borb vedno nove vzpodbude za nadaljevanje velikega dela, ki prinaša lepše življenje našim ljudem. V imenu sevnške ob-

čine je čestital odbornikom Rudu Cimperšek, za njim pa predstavnikom organizacij in društev, ki so vsi poudarjali, da želijo tudi nadaljnje tesnega sodelovanja z občino.

Popoldne so Boštanjčani sprejeli partizansko patroljo in skupno z njo položili vence pred spomenikom padlih partizanov, nakar se je začela v zadrugnem domu lepa slovesnost. Govoril je najprej predsednik

občine, nato pa so se zvrstili na odru pevci sevnške Svobode in gasilcev, domači pionirji in mladinke, najboljši člani LMS pa so bili javno pohvaljeni. Razglašeni so bili tudi uspehi okrajnega lakoatletskega prvenstva, ki je bilo dopoldne. V prijetnem razpoloženju je domačinom in gostom potekel večer na družabni prireditvi v dvorani zadrugnega doma.

Ali ne bi šlo malo sodobneje?

»Prosim, Videm 4!« »Šele po četrti urli« me prijazno podučil dežurni telefonista pošte v Krškem. Da, res, pozabil sem, da živim o občini Videm—Krško. Z delom mesta, do katerega imam čez most dobrih deset minut, od 13 do 16 ure popoldne ne morem dobiti telefonske zveze. Razen Celuloze in reševalne postaje so ostali telefonski naročniki na Vidmu vsak dan za tri ure »odrezani« od Krškega. In nič kolikokrat se jaz in verjetno še marsikdo iz naših ustanov in podjetij ponovno neljubno presegnem, ko mu na pošti v Krškem

povedo, da do štirih popoldne z Vidmom ne more govoriti.

Baje je bilo vložnih že več predlogov in prošelj na Direkcijo pošte v Ljubljano, da bi to vprašanje ugodno rešila za vse telefonske naročnike naše občine. Stvar pa se ni premaknila z mrtve točke; kakor pravijo, bi ure ditev tega vprašanja stala precejšen znesek, ki ga naročniki (podjetja, ustanove in pod.) sami prav gotovo ne zmorejo.

Mislil, da je v interesu sodobne službe naših zvez, da se vprašanje telefona v občini Videm—Krško uredi tako, kakor to zahteva delo naših ustanov, uradov in podjetij.

DOPISUJTE V

„Posavski tednik“

Kazenske obsodbe v Sevnici

DAVČNA UTAJA IN TATVINA

Karel Kranjc, delavec elektrarne v Brestanici, lastnik 3 ha zemlje, se je hotel delno izogniti plačilu davka in je prijavi prihodek vina le v količini 200 litrov, čeprav ga je pridelal najmanj 500 litrov. Poleg tega je vzel v državnem gozdu 8 kosov stavbenega lesa v vrednosti 5000 din. Pri tem slednjem dejanju mu je pomagal Franc Kubež, delavec v elektrarni Kranjc je bil obsojen na en mesec zapora in 5000 din denarne kazni nepojno Kubež pa na en mesec zapora, pojojno za eno leto.

KRIVA OVADBA

Marija Pilih, gospodinja iz Krmelja, je iz ljubosumnosti napisala lani neko pismo in ga naslovila na svojega moža, kakor da mu ga piše Tovečka Zupan iz Strasberga. Vsebinsko pismo je taka, da Zupanova napeljuje Pilih, naj Pilihovo že-

no uničita, da bo on prost in da se bo potem lahko poročil z Zupanovo. To pismo je Pilihova predložila Ljudski milici, kjer je podala še ustno prijavo zoper Zupanova in potem še enkrat pisмено prijavo, češ da je Zupanova storila kaznivno dejanje uboja Ker je vedela, da Zupanova v resnici ni storila ničesar takega, je bila Pilihova obsojena na tri mesece zapora pojojno za eno leto.

NEUPRAVIČENA TRGOVINA

Silvester Zičkar, sin kmeta z Metnega vrha, je lansko jesen nakupoval od Jožeta in Jožefke Košar les in ga prodal deloma Kmetijski zadrugi Sevnica, deloma pa občini Sevnica, pri čemer je zaslužil skoraj 42.000 dinarjev. Okrajno sodišče v Sevnici ga je obsodilo na 10.000 din denarne kazni. Javni tožilec se je pritožil zaradi prenizke kazni, nakar je okrajno sodišče v No-

vem mestu zvišalo kazeno na 45.000 din oziroma 6 mesecev zapora.

Karel Blaznik, žagarski delavec s Peclja, je kupoval od kmetov stoječ les in ga prodal Kopitarni v Sevnici, zadrugnemu trgovskemu podjetju Posavje v Krškem ter kmetijskima zadrugama v Sevnici in Boštanju, pri čemer je imel preko 40.000 dinarjev dobička. Obsojen je bil na 2 mesece zapora.

UNIČEVANJE GOZDOV

Franc Zupan, kmet z 20 ha zemlje z Metnega vrha, je podrl v gozdu Alojza Stegenskega 17 kostonjev, 6 borovcev, 2 jelše; en gaber in eno češnjo v skupni izmeri 20 kub. metrov v vrednosti 28.000 din ter si ta les prilastil. Zaradi kaznivga dejanja uničevanja gozdov je bil obsojen na 4000 din denarne kazni oziroma 20 dni zapora.

Mlad na je razpravljala o komunah

Pred kratkim je bil v Krškem plenum Okrajnega komiteja LMS. Plenumu so poleg članov prisostvovali član predsedstva CK LMS Dolfka Boštjančič, sekretar CK ZKS Krško Franc Kolar in načelnik tajništva za gospodarstvo OLO Lojze Jazbec.

Mladina je načela plenum z razgovorom o bodočih komunah. V debati je o komunah govoril tov. Jazbec, ki je razložil perspektivo razvoja komun in pojasnil, kako je treba reševati politična in gospodarska vprašanja, da bi naše delo prispevalo k nadaljnji krepitvi naše gospodarskega razvoja, ki je temeljno vprašanje in osnova bodočih komun. Nujno je treba govoriti najprej o prenosu posameznih pravic in zadev z okraja na občinske ljudske odbore. Materialna osnova le-teh naj bi bila podlaga za poznejše komune.

V živahni debati, ki se je razvila po besedah tov. Jazbeca, je sodeloval tudi tov. Kolar, ki je v daljši razpravi pojasnil vsa

nejasna vprašanja in v celoti osvetlil našo vlogo v sedanjem času in vprašanje formiranja komun kot politično oblastnih, upravnih in gospodarskih enot v našem družbenem razvoju.

Brez dvoma je prehod na obliko komun v našem družbenem sistemu velik in dalekosežen korak. Zaradi tega je v zadnjem času to vprašanje razlog za mnoge in zelo raznolike diskusije in pisanje. Dejansko to vprašanje zaradi svoje važnosti in vsebine tudi zasluži kar najbolj temeljito, pazljivo in skrbno proučevanje, kajti od tega bo odvisno pravilno funkcioniranje bodočih konstitucij v našem gospodarstvu in življenju. Tovariš Kolar je med drugim dejal, da je prav, da v našem okrajnem nismo začeli z uradno razpravo o komunah. Pred nami stojijo druge, mnogo važnejše naloge, od katerih je odvisen razvoj bodočih komun.

Zaradi tega je pravilneje, da diskutiramo ravno o teh nalogah in o tem, kako bi premagali in odstranili težave in nepravilnosti, da bi si napravili čisto pot za dejansko razpravo o ustanavljanju komun. Dejaj, da se marsikje zaletavajo, ko razpravljajo o komunah. Mnogi namreč mislijo, da je to sedaj politična naloga številka ena. To je res politična naloga številka ena, toda za zdaj se ne za naš okraj, pač pa za gorenjski bazen, Celje in Maribor, kjer so pogoji glede tega povsem drugačni.

Tovariš Kolar je govoril tudi o škodljivosti, ki so nujna posledica površnih razprav o tem, kje bo komuna, kakšen bo njen obseg in kod bodo potekale njene meje. Taki, ki ponekod samo frazijo o komunah, niti ne vedo, kaj je sploh komuna, ne vedo, da je komuna posledica zakonitega družbenega razvoja pri nas in da gre zategadelj vsaka neresna oz. površna diskusija samo v škodo pravičnega razvoja. Razni posamezniki bi si radi prav v tej situaciji priporočili vpliv med množicami, češ: »Mi smo tisti, ki se borimo za našo domačo stvar, za sedež komun pri nas«

in podobno. Reakcija trobi skupaj z birokratskimi elementi v isto trobento socialne demagogije. Istočasno, ko razpravljajo o komunah, govorijo o nizkih plačah, o pomanjkanju tega in onega in podobno.

Naloga družbenih organizacij in mlade generacije, ljudske mladine je, da se bori proti takim pojavom in da ljudem pove vsebino in pomen bodočih komun. Povedati je treba ljudem, da so komune posledica zakonitega družbenega razvoja, da so velik korak naprej v socializmu, da pa je treba še predhodno rešiti mnoga gospodarska, kulturnoprosvedna, zdravstvena in druga vprašanja, od katerih zavisi uspešen razvoj komun. Komune ne bodo samo oblika oblasti, ampak sredstvo družbenega upravljanja, in prav v tem je treba iskati smisel trenutnih dogajanj. Vedeti je treba, da ni samo gospodarstvo pogoj za razvoj komun. Enako važen pogoj za razvoj komun je tudi napredna družbena zavest. Človekova miselnost, socialistična etika, odnosi med ljudmi in še mnogo kaj. Zaradi tega moramo v razpravah o komunah najprej govoriti o vsebini in bi-

stvi komun, šele potem pa o teritoriju in mejah bodočih komun.

Plenum komiteja je nadaljeval svoje delo v torek, 12. oktobra 1954.

Politična situacija med mladino krškega okraja je za razmere in pogoje, v katerih živi naša mladina, dokaj dobra in se vidno izboljšuje. Tako je ugotovil plenum. Mladinske organizacije razpravljajo o raznih gospodarskih in političnih problemih včasih zelo konstruktivno in za mlade ljudi zelo pozitivno. Hiba je samo v tem, da so take razprave največkrat zaprte v krogu organizacije oz. njenih sestankov, mladina pa le redkokdaj nastopi s takimi razpravami in svojimi predlogi v javnosti, na sestankih SZDL in drugod.

Razprava med člani komiteja je pokazala, da imamo ponekod zelo dober kader, ki je sposoben s pomočjo organizacij reagirati na različne pojave v gospodarstvu in političnem življenju. Tak kader je treba razvijati in ga pravilno usmerjati, kajti mlada generacija, ki raste, mora v interesu družbenega razvoja temeljiti na čvrstih in zdravih temeljih. Jasno je, da

povsod ne razpolagamo z dobrimi močmi in da so nekatere organizacije v vsakem oziru zelo šibke. Nesposobne so, reagirati na dogodke okrog njih in te dogodke pravilno razumeti. Treba bo neumornega dela in velike požrtvovalnosti tistih, ki so odgovorni za pravilno vzgojo mladih ljudi, da bomo dosegli smotre, ki jih je postavila pred mladino naša družba.

Zato se bo mladina odločno pogovorila o teh vprašanjih ob volitvah v vodstva osnovnih organizacij in v vodstva občinskih komitejev. Volitve se bodo kmalu pričele in bodo verjetno zaključene z občinskimi konferencami vred do konca tega leta. Člani plenuma OK LMS so ponesli s seboj na svoje terene mnogo misli in predlogov, ki jih bodo s svojimi organizacijami temeljito proučili in sprejeli take sklepe, ki bodo pomenili preokretnico v delu organizacije Ljudske mladine.

Naši mladini želimo pri tem veliko uspeha in pričakujemo, da bo tokrat in v bodoče po svetlih zgledih borbene predhodnice SKOJ opravičila svoje poslanstvo, ki ga ima v naši družbi.

F. Bukovinsky

Novice in dopisi iz naših krajev

IZ BREŽIC

Dvorana Prosvetnega doma v Brežicah bo v nekaj dnevih dograjena. Razen v Domu JLA (bivši Narodni dom) v Brežicah niso imeli primerne dvorane za kulturnoprosvetno izživljanje. Obodno zidovje Prosvetnega doma je bilo zgrajeno že pred vojno; trajalo je celih 14 let, da se je urenila glavna dvorana. Pred 2 letoma so uredili zasilno malo dvorano ki je dobro služila svojemu namenu.

Dvorana bo trenutno zadostovala potrebam Brežic. V parterju bo 260 in na balkonu 80 sedežev. Gledališki oder bo primeren tudi za večje prireditve, tako drame, operete in manjše opere. Dvorana bo urejena tudi za kino predstave in se v ta namen zgradili primerno projekcijsko kabino.

Prosvetni dom dograjuje LO mestne občine Brežice. Do sedaj so vložili že nad 2 milijona din lastnih sredstev. Tudi okrajni LO Krško je podpril gradnjo z 1,2 milijona dinarjev dotacije. Kakor smo izvedeli, bo OLO dal še dodatno finančno pomoč za dograditev in usposobitev dvorane.

Dramski odsek SKUD »Stanko Černobil« iz Brežic je doslej utemeljeval svojo neaktivnost s tem, da ni dvorane in prostorov za delo. Sedaj, ko bo dvorana usposobljena za delo, pa upamo, da bodo tudi domači igralci prišli z rednim delom. Želimo, da postane usposobljena dvorana izpodbuda vsem znanim in neznanim talentom, kajti hvala našim Brežičanom, ki so komaj čaka dobro znanih in kvalitetnih prireditev. Otvoritev dvorane bo 23. oktobra 1954 ob priložnosti »Posavskega tedna v Brežicah«.

Vodovodno omrežje so zopet razširili. Te dni so dokončali ulični cevovod na Sejmški poti do Veterinarske ambulante. Cevovod je dolg 170 m in je grajen iz kvalitetnega materiala. Ob ambulantni so namestili hidrant. Gotova so tudi vsa zemeljska dela za napeljava uličnega cevovoda na Vodnikovi ulici. Tudi montaža material je na gradbišču. Trenutno je delo zavrho.

Senovski pionirji nam pišejo

Ob zaključku Tedna stroka nam je Društvo prijateljev mladine priredilo lepo pogostitev. Pomislite! Vsak izmed nas, ki nas je 705, je dobil dober kos pogache in po dva kozarca sladke medicel. Kakšno presenečenje! Saj sladke medicel noben izmed nas še nikoli niti niso imeli. Bil smo pogostitve nad vse veseli. Da bi pa bilo naše razpoloženje še večje, so nam med sladkanjem pionirji-recitatorji predvajali vesel program.

Zvedeli smo, da je za našo pogostitev 11 žena pripravljalo pecivo, tovaršiči Seher in Razdevšek sta kuhali medicel, številni prijatelji iz Senovega, Sedma in Brežja so prispevali v materialu in denarju, največje zneske pa so darovali občinski ljudski odbor, KSS in Preskrba Senovo.

Vsem tem se senovski pionirji pristočno zahvaljujemo. Dobro se zavedamo, da se bomo skupnosti, ki za nas vedno skrbi, najboljše oddolžili, če ji bomo delali čast z lepim vedenjem in marljivim učenjem.

deževje, ki je povzročilo na gradbišču občutno škodo Cevovod bo napajal bodočo zgradbo glavne pošte in avtobusni ko-odvor, stanovanjski blok Gozdne gospodarske (v izgradnji) in nad 10 stanovanjskih hiš. Zaradi nepropustnega terena bodo v tej ulici še letos zgradili kanalizacijo.

Trgovske lokale in hiše bodo modernizirali. Te dni je bila pri Ljudski potrošni lokacijska komisija za odobritev preureditve izlozb poslovalnice I. Izlozbe bodo velike in moderne, kar bo

Priprave za občinski praznik v Sevnici

Priprave za drugi občinski praznik v Sevnici so v polnem teku. Do 12. novembra bo urejen in že v pogonu naš novi vodovod. Strojnice je v glavnem že gotova, treba bo namestiti le še črpalke in zvezati glavni cevovod.

Na večer pred praznikom bo v

vsekakor poživilo zunanje lice mesta. Tudi trgovina s čevlji »Petrošnja« je pričela urejevati zunanost lokala in bo neprijetno praznino nad vhodom namestil napis firme. Trgovina Tekstil-Usnje je uredila novo stavbo z novo fasado, s čimer so odstranili kamen spotike o propadanju stavbe.

Nove garaže gradijo. Komunalna uprava je pričela z gradnjo novih garaž za svoj vozni park. Zgradba stoji ob mrtvašnici. Objekt bo kmalu izročen namenu, s čimer bo rešeno vprašanje shranjevanja pogrebniških sredstev in skladišče.

telovadnem domu revija pevskih zborov. Nastopili bodo pionirski zbor osnovne šole, mešani pevski zbor Svobode, moški gasilski pevski zbor in novoustanovljena godba na pihala.

12. novembra, to je na sam praznik bo pred spominsko ploščo na sodišču večje zborovanje. Temu bo sledila slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, nato pa promenaadni koncert godbe na pihala. V gasilskem domu bo odprta gospodarsko-obrtniška razstava. Z otvoritvijo novega vodovoda bo v zvezi in v okviru DPD Svoboda prva gledališka predstava v tej sezoni, veseloliga »Voda«.

Pripravljalni odbor je za mladino preskrbel jugoslovanski film »Barba Zvanec«, ki si ga bo lahko brezplačno ogledala. Za zaključek bo v telovadnem domu v Sevnici prosta zabava, v katero bo vključena tudi modna revija in nekaj veselih točk.

14. novembra bo v Sevnici še telovadna akademija, ki jo pripravlja TVD Partizan.

V Brežicah so ustanovili Društvo prijateljev mladine

V četrtek, 7. oktobra 1954, so v Brežicah ustanovili Društvo prijateljev mladine. V veliki dvorani Doma JLA se je zbralo nad 200 zborovalcev-ustanovnikov, med katerimi je bilo precejšnje število okoličanov, kar priča, da je bila ustanovitev društva potrebna in da bo dobilo pri občinstvu vsestransko podporo.

Referat o pomenu in vlogi društva je lepo in nazorno podala tov. Rozika Bohinc. Ugotovila je, da je šolska mladina delavna in se poleg učenja udeležuje še v kulturnoprosvetnem delu in fizikalni kakor tudi v raznih strokovnih krožkih. Posebno živahni so razni krožki na osnovni šoli. Med najboljše spadajo vsekakor ročnodelski, šahovski, gasilski, dramski, pevski in filatelistični. Pri tem delu sodelujejo tudi tovarši izven šole, kar nam pove, da imajo Brežičani velik interes za vzgojo mladine. Zelo nujno bi

bilo te krožke nadaljevati na gimnaziji, kjer bi se dalo z dobro voljo in sodelovanjem mnogo napraviti.

Posebno važne so ugotovitve glede izvenšolske mladine in vajencev. Vso to mladino bi bilo treba organizirano zainteresirati za nadaljnjo vzgojo in izobraževanje. Kako vabljive so razne nevarnosti za mladino! Veselice, plesi, pijančevanje, nemoralna in seveda tudi kriminala. Razumljivo je, da nosijo starši in vzgojitelji glavno odgovornost, vendar bo prav Društvo prijateljev mladine pomagalo voditi in vzgajati mladino v dobre in zavedne člane socialistične družbe.

Društvo si je zadalo pomembne naloge. Med temi so razna vzgojna predavanja, kulturnoprosvetno delo, organizacija letovanj in taborjenja, osnivanje šolske poliklinike in mlečne kuhinje za okoliško mladino in gimnazije iz drugih

Še enkrat: Ali tega v Pišecah prei niso videli?

11. septembra smo pod gor-njim naslovom objavili članek našega sodelavca, ki kritizira pijančevanje v vinski kleti kmetijske zadruge v Pišecah. Članek smo objavili zato, da bi opozorili člane pišečke zadruge na malomarnost in vodstva zadruge do zadržnega premoženja. Hkrati smo opozorili na večjo budnost, katere organizacijam v Pišecah, kakor vse kaže, precej manjka. 23. IX. 1954 je KZ Pišce s pismom, ki ga je podpisal predsednik zadruge Josip Ogorevc, zahtevala od uredništva našega lista ime do-pisnika, da bi proti piscu »pod-vzeli potrebne korake, ker je članek žaljive vsebine.«

Cepprav predsednik KZ Pišce dobro ve, kdo je pisec članka in je z njim že pred 23. IX. 1954 osebno govoril zaradi ob-javljene članka, je KZ Pišce 4. X. 1954 znova hotela izve-deti za naslov pisca, 5. oktobra pa je poslala našemu uredništvu pismo, ki ga v celoti ob-javljamo:

»Upravni odbor KZ Pišce je na svoji seji sklenil, da je v zvezi omenjenega članka po-trebno javnost seznaniti še z drugo stranjo medalje.

Vina niso spili samo tovarši, ki so bili omenjeni v prejšnjem članku, nego so ga pomagali »poneveriti« še razni funkcionarji OLO, OZZ, ekskurzije KZ, predstavniki gostinskih podjetij, člani delovnega kolektiva zadržnega posestva, člani upravnega in nadzornega od-bora, pisec članka sam itd.

Upravni odbor je bil sicer prvotno mnenja, naj se po-imensko objavijo tisti, ven-dar je to pozneje ovrgel, ker bi to zavzelo preveč prostora, poleg tega pa tudi niso vsa imena znana. — Vendar pa je mnenja, da je navada ponuditi kozarec vina obiskovalcem kleti že tradicija, ki jo imajo vse vinarske zadruge in vinarska podjetja cele Slovenije, če ne Jugoslavije, in da to pač ni po-neverba. Obsoja takšen tenden-ciozen način prikazovanja, ki pač ni najboljši in priporoča

uredništvu, naj se v bodoče bo-lje informira o dogodkih, ki se uogajajo na vasi.

Upravni odbor je tudi skle-nil, da naj komisija, ki jo je postavil, Jožič, koliko vina je do-lpil na plačati tisti, ki ga je res po-lpil neupravičeno in koliko se ga naj prizna iz fonda za reprezentanco, ki bi ga KZ pa-morala imeti, saj je v letu 1953 prodala vina raznim gostinskih podjetjem 16 vagonov.

Upravni odbor je razčistil in uredil nepravilnosti, ki so se dogajale in zagotavlja svojim članom pravilno vodenje KZ, tako da je vsako nezaupanje določenih članov odveč.

Bralci »Posavskega tednika« pa si naj po obeh člankih ustvarjajo sodbo sami.

Upravni odbor KZ Pišce.

Takšno je »pojasnilo« uprav-nega odbora pišečke zadruge na kritiko nepravilnosti, ki smo jo 11. septembra objavili. Da bi si pa naši bralci po obeh člankih zares lahko sami ustvarili pra-vilno sodbo, moramo dodati še nekaj pojasnil.

Proti stari navadi, da se v vinski kleti ponudi obiskovalcu kozarec vina, nima nihče nič proti in tudi naš članek z dne 11. IX. ni o tem zapisal niti besedice. Ne gre za kozarec vina, ki ga ponudi gostu, tem-več za kritiko sistema pijanče-vanja. V kleti so pil ljudje, ki so stalni »gostje« tega prostora, nikakor pa ne slučajnostni obiskovalci ali kupci vina! Za kakšne »kozarce« vina pravza-prav gre v pišečki kleti? Po podatkih inšpekcije tržišča in zvezkih obeh kletarjev so od 15. X. 1953 do 21. VIII. 1954 popili naslednji »obiskovalci«

pišečke kleti 1495 litrov vina, ne da bi ga do 26. VIII. 1954 plačali:

Edo Podgoršek, upravnik vin-ske kleti — 294 litrov za 27.930 din; Karel Pikle — 131 litrov, Josip Ogorevc — 153 litrov, Jo-že Sumrak — 46 litrov, Ivan Vi-denič — 42 litrov, Ivan Kostevc — 29 litrov, Martin Podgoršek — 27 litrov, Alojz Kene — 28 litrov, delavci ekonomije 733 li-trov in Marjanka Ogorevc — 12 litrov.

Sele na zahtevo inšpekcije tržišča je pisarna KZ Pišce po 28. avgustu 1954 obremenila na-vedene posameznike za skupno vsoto 142.025 din, od česar je morala knjižiti vino, ki je bilo izdano za delavce, na sklad plač.

Čudno luč meče na upravni odbor KZ Pišce podtikanje, da so pomagali »poneveriti« po-pito vino tudi razni funkcionarji OLO, OZZ, KZ, člani upravnega in nadzornega od-bora itd. Ali se niso ravnali po znanem reku: »Umaži drugega, da boš sam čist!« Če bi bili upravnik ozir. lastniki vinske kleti v Pišecah pošten, bi se borili proti vsem takim pred-stavnikom OLO, OZZ in drugih forumov, ki bi zahajali v za-družno vinsko klet k pitju vi-na. Pošteno bi bilo, če bi uprav-ni odbor KZ Pišce polmensko navedel vse tiste funkcionarje, ki jih je predsednik OLO, OZZ ali kakršen koli drug predstav-nik oblastnih forumov ali de-lovnih kolektivov poslal v pi-šečko klet na vino. Tega seve-da upravni odbor ne more sto-riti, zato je enostavno pospolši-l pijančevanje v svoji kleti in

(Nadaljevanje na 4. strani)

Letos je okrajni prvak v lahki atletiki Partizan Brežice

Iz propagandnih razlogov so bile letošnje lahkoatletске tek-me 10. oktobra v Boštanju na travniku. Preprosto igrišče, po-leg tega pa še hladno jesensko vreme ni dobro vplivalo na raz-položenje tekmovalcev, ki so se neumorno borili za točke.

Rezultati posameznih disci-plin so bili naslednji:

Člani — Skok v višino: 1. Dolinšek, Krško 1.50 m, 2. Lepelj, Brežice 1.46 m, 3. Dilparič, Brežice 1.46 m. Skok v daljino: 1. Drstvenšek, Senovo 5.30 m, 2. Dilparič, Brežice 5.25 m, 3. Ravtar, Sevnica 5.15 m. Met kroglice: 1. Dilparič, Brežice 13.02 m, 2. Petakovič, Krško 11.69 m, 3. Lepelj, Brežice 11.01 m. Tek na 100 m: 1. Dolinšek, Krško 12.8 sek., 2. Dilparič, Brežice 12.9 sek., 3. Lepelj, Brežice 13.00 sek.

Članice — Skok v višino: 1. Novak, Brežice 1.20 m, 2. Unuk, Brežice 1.19 m, 3. Sintič, Sevnica 1.13 m. Skok v daljino: 1. Sintič, Sevnica 3.80 m, 2. Brenec, Senovo 3.75 m, 3. Kadivnik, Senovo 3.70 m. Met kroglice: 1. Novak, Brežice 9.15 m, 2. Sintič, Sevnica 9.10 m, 3. Unuk, Brežice 8.80 m. Tek na 60 m: 1/2. Božičnik, Krško 10.0 sek., 1/2. Sintič, Sevnica 10.0 sek., 3. Avsec, Krško 10.3 sek.

Mladinci — Skok v višino: 1. Bajde, Brežice 1.59 m, 2. Zener, Krško 1.59 m, 3. Špen, Kr-

ško 1.35 m. Skok v daljino: 1. Zener, Krško 5.10 m, 2. Verstovšek, Brežice 5.05 m, 3. Ridl, Krško 4.95 m. Met kroglice: 1. Jurkas, Brežice 12.45 m, 2. Ridl, Krško 11.80 m, 3. Zener, Krško 11.50 m. Tek na 100 m: 1. Zener, Krško 12.8 sek., 2. Verstovšek, Brežice 12.9 sek., 3. Ridl, Krško 13.0 sek.

Mladinke — Skok v višino: 1. Grubič, Brežice 1.25 m, 2. Brečko, Sevnica 8.64 m, 3. Pert, Brežice 1.07 m. Skok v daljino: 1. Fabjančič, Senovo 4 m, 2. Brečko, Sevnica 3.80 m, 3. Grubič, Brežice 3.60 m. Met kroglice: 1. Medvedšek, Senovo 8.69 m, 2. Grubič, Brežice 8.64 m, 3. Brečko, Sevnica 8.15 m.

Tek na 60 metrov: 1. Volčanšek, Brežice 10.0 sek., 2. Perkopec, Brežice 10.1 sek., 3. Brečko, Sevnica 10.4 sek.

V skupnem plasmanu je za-sedel Partizan Brežice s 193 toč-kami prvo mesto, na drugo me-sto se je uvrstil Partizan Krško s 159 točkami, na tretje mesto Sevnica (116 točk) in na četrto mesto Partizan Senovo (61.5 točk). Tako je okrajni prehodni pokal za leto 1954 odšel v var-stvo Partizanu Brežice.

Gornji rezultati nam kažejo, da imamo v vsakem društvu okraja dobre lahkoatlete, ki bi lahko s sistematičnimi treninji dosegli prav lepe rezultate. S kače. Skratka, bil je eden od onih moških v karakterju, kakršni so neobhodno potrebni za uspeh revolucije.

Spominjam se Ivana Krefta, ko se je vrnil iz španske državljanske vojne. Po nevidnih kanalih je prišlo tudi na moje uho, da se je udeležil španskih bojev. Lepega dne ga zagledam, kako mi prihaja naproti, v temni obleki, s širokokrajnim klobukom na glavi in z umetniško pentlo okrog vratu. Raven in tanek z bledim, toda ožarjenim obrazom in s sijočimi očmi me ponosno pozdravi — z dvignjeno pestjo. Nasmehnem se mu pri pozdravu, malce presenečen, kajti tak pozdrav je veljal v tistih časih naj-manj za tveganost. Simpatičen mi je bil tak, nadahnen z neko živo, aktualno romantiko.

Pisateljem si ni treba izkon-struirati »tipov« svoje dobe. Ti-pe in karakterje ustvarjajo živ-ljenje, družba in doba sami. Ten-koslušen umetnik jih bo našel v konkretnem življenju in živi stvarnosti. Kajpada mu je po-trebno ostro prisluhniti, da jih med tisočim razpozna. V tak »tip«, v tak karakter svoje dobe je zgnatilo življenje Ivana Krefta. V pozitivnem tip in karakter, ki je pomagal rušiti, da bi se ustva-rilo in ostvarilo boljše. V tem je tudi vrednost in pomembnost njegovih »Spominov«.

Dr. Vladimir Bartol

Kreftovi „SPOMINI“

s naše revolucionarne zgodovine

Te dni je izšla pri Mariborski založbi Obzorja (Ma-ribor, Maistrova 5) nova knjiga publicista Ivana Krefta »Spomini ljudskega agitatorja«. Knjiga, ki je izšla ob dvajsetletnici »Ljudske pravice«, je iskreno napisan kos naše pred in medvojne revolucije. Kdor hoče spoznati vzroke dejanj, ki so preusmerila našo zgodovino, ne bo mogel mimo mnogih dokumentov, ki jih vsebuje Krefto-va knjiga. — Objavljamo uvod v knjigo, ki nam pred-stavlja pisca.

Ko sem leta 1952 priobčeval v tržaški reviji »Razgledi« študijo »Nekaj vprašanj o zgodovinskem čutu in tipologiji dobe«, si pač nisem mogel predstavljati, da bodo nehoče moje spodbude gle-de pisanja memoarov naletele na tako nagel in učinkovit odziv. Ze lanskega septembra me je obiskal znani javni in politični delavec Ivan Kreft, s katerim se poznam že izpred vojne, in mi prinesel na ogled rokopis »Sp-minov ljudskega agitatorja«, za katerih pisanje je dobil spodbu-do, kot mi je izjavil, v prej ome-njenem članku.

Kdaj sva se z Ivanom Kreftom osebno spoznala, bi ne vedel točno povedati. Vsekakor sredi med tridesetimi in štiridesetimi leti, bržkone nekeje na tivolski promenadi. Pač je bila že prej

prodira njegova »fama« do mojih ušes. Vedel sem, da je brat Bratka Krefta, s katerim sva se spoznala že v najinih študentov-skih letih in se pozneje nepre-stano srečavala v najinem literar-nem prizadevanju. In še nekaj mi je prišlo na uho: da je Ivan goreč pristaš socialne revolucije in da posveča temu namenu svo-je delo in svoje življenje.

Bilo je dovolj, da je zbudil mo-je zanimanje in moje simpatije. Jaz sam nisem bil neposreden pristaš njegovih idej. Pač pa sem bil pristaš vseh onih ljudi, ki neomajno verujejo v možnost človeškega in s tem družbenega napredka in ki so pripravljani za ta smoter zastaviti ves svoj čas, vse svoje sile in, če treba tudi svoje življenje. Vera in de-o takih ljudi, njihov zgled, so v ve-

liki meri pripomogli, da se je večina slovenskega naroda, med njimi skoraj vsi kulturniki, ko je to terjal čas, opredelili za na-rodnoosvobodilni in socialno re-volucionarni podvig.

Naš znanec, ki bo živel v so-cialistično urejeni družbi, si bo kljub številnemu materialu in arhivu iz pripravljalne dobe med obema vojnama le težka pred-stavljal kakšno je bilo delo in kakšni so bili naporji tistih vo-dilnih mož in njihove organizacije, preden so v narodnoosvo-bodilni vojni prevzeli vodstvo tu-di v socialni revoluciji. Videl sem nekatere arhive iz te dobe ne samo v Sloveniji, marveč tudi v drugih mestih države. Kdor je z nami vred doživljal one čase, so mu ti arhivi dovolj zgovoren dokument. Toda mladina, ki pri-haja za nami, potrebuje poleg teh golih dokumentov predvsem žive besede, živih doživljetih po-pisov in opisov oseb in dejanj, ki so preusmerjala zgodovino in usodno posegala vanjo.

Priznam, da sem se sprva za-čudil, ko mi je Ivan Kreft prin-esel na ogled svoje »Spomine«. Po letih se mi je zdel skoraj premlad, da bi jih mogel že na-pisati. Navadno pišejo svoje spo-mine ljudje, ki so že dobro pre-koračili petdeseto leto in ki gle-dajo, umirjeni in zmirljeni z živ-ljenjem, nazaj na svojo pretek-lost, ki se jim prikazuje kot ne-kakšen zgodovinski odsev iz last-

KULTURNI OBZORNIK

nega življenja, dejanja in bojev. Toda Ivan Kreft je bil zmerom mož dejanja. Česar se je lotil, to je tudi izvedel. Poleg tega ima pisec spominov za seboj dvoje zaključnih dob: dobo med obema vojnama, v kateri doseže višek svoje aktivnosti v španski državljanski vojni, in dobo na rodnoosvobodilne borbe. Čez obe mu je, čeprav po letih še mlade-mu, organiziran pregled.

Prvi pogoj za sleherni memo-arsko delo je isti, ki velja tudi za sleherni pravo umetnost: iskrenost. Čitatelj jo spozna sko-zi nevidno izžarevanje slehernega opisanega dogodka, srečanja z ljudmi, iz vsake zapisane besede.

Ivan Kreft je v svojih spomi-nih prostodušno iskren. Opisil zlasti njegove mladosti v družini z bratom Bratom in Vladimi-rom so pristrčni in se prijetno beró. Pozneje se njegovo življe-nje, ko se spusti v politični boj, znatno komplicira. Avtor izgubi na svoji intimnosti, nekako raz-sebeši se, zato pa se obogati nje-govo življenje za dejanji in do-godki, v katere mu je sojeno ali določeno, da vanje posega in se ves vanje zalaga. Vidimo ga sre-žati dejanja in misij v Mariboru in Ljubljani, v Gradcu in v Nem-čiji, v hitlerjevskih zaporih, v Pa-rizu, in spet doma v Sloveniji in Jugoslaviji, v mestih in na pode-želju. Pozneje ga bojni klic za-nesse v Španijo, kjer se udeleži

državljanske vojne kot artilerist — od tu je neka; najlepši opis — v njegovih spominih — po-tem se preko Francije vrne v domovino. Tu spet roma iz zapa-ra v zapor, organizira proteste, stavke, predava po podeželju in bije boj s staro jugoslovansko žandarmerijo in »ustico, dokle-ri ne pade naravnost z orožnih vaj v Skopju kakor leto pred napa-dom fašistov na Jugoslavijo za-radi denunciacije Marka Natla-čena v zapor v Bilecu, kjer se seznani z mnogimi jugoslovanskimi komunisti. Toda to je že druga izmed treh knjig njegovih »Spominov«.

Kreftovi »Spomini« so kos na-še revolucionarne zgodovine, gle-dane skozi oči enega njenih vne-tih in predanih privrženec in tvorcev. V starem smislu bi jih lahko imenoval spomine misljor-narja svetovne revolucije. Ivan Kreft, ko ne podvomi več v njeno pravilnost. On pač svobodno pre-soja taktiko in njeno uporabo, toda v sam končni namen ne-omajno veruje. Borba z oblastjo stare Jugoslavije izostri njegov smisel za taktične prijemle, spo-za se v pravo in policijskih predpisih, nauči se izogibati se raznim zankam in spletkam, zdaj je prostodušno zvit in previden, potem spet zagrizeno trdovraten in neodoljiv. Človek se nehoče spomni na davni nasvet: »Bodite krotki kot golobje in zviti kot

V Brežicah se marljivo pripravljajo na Posavski teden in prvi občinski praznik. — Na sliki: nova stanovanjska kolonija daje starodavnemu mestu ob Savi čedalje prijaznejšo podobo. (Foto Gramc)

Kuga v Evropi

Se pred nekaj stoletji, zlasti pa v srednjem veku, je bila kuga v Evropi ena najhujših nesreč, »šiba božja«, kakor so ji rekli takrat. Morila je neusmiljeno in človeštvo je bilo do nje brez moči. »Crna smrt« (kot so jo krstili naši predniki) tudi našim krajem ni prizanašala. Kosila je povsod, zlasti po Gorenjskem in na Ptujskem polju. Se sedaj spominjajo nanjo tako zvana »kužna znamenja«.

Prva velika epidemija kuge, za katero zgodovina ve, je divjala leta 542 pred našim štetjem v rimskem cesarstvu. Začela je ves tedaj znani svet in morila celih 60 let. Učenjaki trdijo, da je takrat pomrlo za kugo nekaj milijonov ljudi. Ker so bile takrat dežele še redko naseljene, je bila to res prava katastrofa za človeštvo.

Druga velika epidemija je zavladala šele v 14. stoletju. Div-

jala je po Evropi in Aziji. V Angliji je takrat pomrlo dve tretjini prebivalcev.

Od 14. do 17. stoletja je po Evropi in Aziji kuga morila skoraj nepretrgano. To so bridke strani v knjigi človeške zgodovine. Prenašale so jo podgane, kajti higienske razmere so bile takrat silno slabe.

V 17. stoletju je začela kuga ponahajati. Najprej je jenjala v Zapadni Evropi, kasneje tudi na Vzhodu. V Turčiji so jo zatrli 1841. leta.

Toda v 18. stoletju je včasih spet izbruhnila tudi v Zapadni Evropi. 1720 je umrlo v Marseilu 50.000 ljudi. Zašla je tudi k nam. Mesto Poreč v Istri je kuga tako opustošila da so ga morali znova naseliti.

Se pred 60 leti (1894) je umrlo v Hong-Kongu na Kitaj-

skem na tisoče ljudi za to grozno boleznijo, potem je v večjem ali manjšem obsegu razsajala do leta 1900. V Evropi, kjer so bili zdravstveni in higijenski pogoji že precej visoki, se je kuga pojavila le posamično.

Zadnji, posamezni primeri kuge v Evropi so bili ob koncu druge svetovne vojne v Italiji (1945), kjer je umrlo 15 ljudi, in na Korziki (10 smrtnih primerov).

Danes kuga še razsaja na Kitajskem, v Burmi, Indokini, v Indiji, v Severni in Južni Ameriki (zlasti v Peruju). Od 1931 do 1952 je v Indiji umrlo za kugo 235.000 ljudi. Razen lakote je kuga najhujši bič, ki mori prebivalce v zaostalih deželah.

Demokratske pravice proti plačilu

V ameriških Zveznih državah Alabami, Arkansasu, Missisipi, Texasu in Virginiji se lahko udeležijo volitev samo tisti volivci, ki so plačali določeno vsoto. Tako vsota znaša v Alabami 1.50 dolarja, treba pa jo je plačati za 24 let nazaj, kar zne- se 36 dolarjev. Zene v Alabami so prve začele boj, da bi se takša vsota znižala, kar jim je končno uspelo. Zaostanek takse za nazaj so znižali od 36 na 3 dolarje. Dokler je bil v veljavi:

stari taksoni zakon, se je volitev v te države udeležilo komaj 20 odstotkov žena.

Radovedni smo, koliko ljudi bi se pri nas udeležilo volitev, če bi morali plačati za volilno pravico okrog 10.800 dinarjev. V najboljši demokratski državi, kjer toliko večš kolikor lahko plačaš, je to menda povsem razumljivo.

Zelenega volka odpraviš s kisom.

Duh po tabaku v sobi odpraviš, ako obesi v sobo mokro brisačo.

Duh po plesnobi v pohištvi odpraviš z lugom kamene soli, ki mu dodaš malo kalijevega hipermangana.

Kmeti'ska zadruga Brež'ce?

pripravlja

Oglejte si njeno razstavo na POSAVSKEM TEDNU v BREŽICAH od 23. do 28. oktobra 1954!

(Berite Posavski tednik, ki bo izšel v soboto, 23. oktobra 1954!)

»Kako to, saj sem se vendar jutraj obrijl?«

KRONIKA NESREČ

Jože Bahč, 28-letni rudar iz Kostanja št. 2 si je 3. oktobra zlomil ključnico.

Olga Tresk, 14-letna hčerka posestnice iz Radahove št. 129 (OLO Klanjec) se je vračala 8. oktobra s paše, pa jo je med potjo ustavil sosed in jo vrgel na tla, tako, da si je pri padcu zlomila nogo.

Marjan Jačmenica, 11-letni sin delavke iz Črnca, je padel s hrasta in si zlomil desno roko.

Franc Traven, 74-letni upoko-jenec iz Sevnice, je 9. oktobra tako nesrečno padel, da je dobil poškodbe na glavi in si izpahnil levo roko.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V porodnišnici naše bolnišnice so prejšnji teden rodile: Barkič Ivanka iz Stare vasi št. 12 pri Krškem — dečka, Gramc Marija iz Mrzlake vasi št. 15 pri Catežu — dečka, Horvatič Majda iz Velikih Malenc št. 2 pri Catežu — deklico, Novak Marija iz Klanja št. 14 — dečka, Bukovinski Francka iz Male Doline, obč. Vel. Dolina — dečka, Kranjc Marica iz Podgorice št. 13, obč. Zabukovje — dečka, Cizelj Stefanija iz Cateža št. 12 — dečka, Gorenc Anica iz Zaboršta št. 5, obč. Kostanjevica — deklico, Pinterič Amalija iz Arti št. 37 — deklico, Vovk Marija iz Krške vasi št. 9 — dečka, Kaš Marija iz Orešja št. 71, Bizejsko deklico, Vodopivec Rozika iz Krškega št. 45 — deklico, Kovačič Nada iz Klanja št. 14 — dečka, Zemljak Rozalija iz Zdol št. 46 — deklico. — Čestitamo!

Moli rokomet

Partizan (Brežice) : Svoboda (Krmelj) 20:9 (11:4)

V tretjem kolu druge lige v malem rokometu so igrali v Brežicah rokometarji Svobode iz Krmelja. Kljub temu, da so Brežičani igrali oslabiljeno (brez najboljšega igralca), jim je uspe- lo premagati nasprotnika z visokim rezultatom. Igralcem Svobode se pozna, da so začeli z rokometom šele letos in jim še manjka potrebnih izkušenj.

Igrali so po zastarelem načinu solo napadov, kar jim je pa zaradi nepovezanosti v nasprotni- kovih vrstah čisto uspelo.

Pri domačem moštvu smo opazili staro napako: napadalna vrsta ni pomagala ubraniti, sila je pa učinkovita. Če bi napadalci pomagali obrambi, bi sprejeli dosti manj golov. Na splošno je bila igra v prvem polčasu lepša kakor v drugem.

Pri domačih so dobro igrali Kramarič, Slatner in Ruch. Ilov- var pa je bil prepočasen v startu. Pri gostih je ugajal vratar, ki je branil Slatnerjevo se-

Pepče pripoveduje...

»Kogar zgodaj pokopljejo, ta dolgo živi!« To bo veljalo tudi zame, sem si dejal, ko sem te dni prebiral številne pritožbe, čemu moj molk. Je že tako, da imajo drugi članki in vesti več prostora kakor pa moje kram- ljanje, poleg tega pa sem že tretji teden na »obiskih« pri ti- stih naših naročnikih, ki nav- zlic opominom še vedno sedijo na svojih groših in jim naroč- nina zlepa in zgrda ne gre iz žepa.

»Moke ne bo!« je onj dan nekdo zavpil — in že so nava- lile gospodinje na štacune ka- kor prejšnji mesec na sladkor. Možakarji so preklinjali, ker so jim izvenplanski nakupi izpraz- nili oktobrski žep, čez mesec ali dva pa bodo preklinjale ženske mlinarje in moko, ki da je zanič, saj bo grenka. Kaj bi bilo, če bi zavpil: »Vode ne bo!« Prav gotovo bi v procesi- jah z vedricami, škafi in sodi navalili na Savo... Na račun bi prišli ribiči, ki bi lovili po suhem, pa tudi naši »kolnarji«, ki bi vzdolž Save ustanovili več premogovnih družb.

»Na Hrvaškem je vsa moka že na karte, tudi črna, pa tudi pri nas je kmalu ne bo!« me je 7. okt. dopoldne poučila pri- jazna ženska v mestni pekarni v Krškem, ko sem kupal dve žemljici. Da je zvedela od dru- gih mi je še potasnila, ko sem med vrati vrtal, kdo ji je za- upal važno novico! Ko bi vsa- kega, ki razširja lažne vesti,

takoj zgrabili za dolg jezik, bi bilo jeze in kopicenja živl prav gotovo precej manj.

V Sevnico me je oni dan za- neslo; nikjer ni bilo napredaj jajc, tista košara pod polico pa je bila v zelenjadni trgovini se- veda že prodana. Če bodo od- kupovalci še nekaj tednov ho- dilj po vaseh z jerbasi denarja, pa bomo jajca zares že plače- vali po 3 kovače! — Restav- raciji na postaji, ki tako dragih jajc gostom seveda ne more po- nuditi, priporočam, da bi ob sobotah zvečer postregla gos- tom vsaj z navadnim jedlil in ne samo z vinom. Divjakom, ki hočejo podreti izhodna vrata po končani kino predstavi, pa naj Sevničani zgradijo poseben iz- hod.

V tednu brezalkoholnih pijač sem potočil solzo za knjižničar- jem v Dobovi, ki se je moral s šili in kopiti umakniti, da se je v zadržani dom vselila gos- tinja. Namesto kulture bodo v domu poslej nudili alkoholi — tudi pridobitev! Restavraciji v Krškem priporočam, da raz- piše nagradni natečaj za naj- boljši odgovor, kako bi nataka- rice preprečile, da ne bi ne- otesani in pijani ljudje žalili mirnih gostov. In ko bi se na- šel še nekdo, ki bi vijak na radijskem aparatu v restavraciji znal zasukati na umirjeno glasbo, bi bilo v lokalni res- prav prijetno! Krčanom, ki jim je bila akademija lastnih otrok v terek zvečer deveta briga, pa priporočam, da ustanovijo »Dru- šтво prijateljev starih ljudi«. Morda bodo obiskovali prire- ditve takega društva...

Pozdravlja vas

Pepče.

ZANIKRNOST PA TAKA

»Franka, to ti povem: Ko- renčkova Neža je pa res zanik- ra gospodinja! Se soli nima pri hiši.«

»Kako pa veš?«

»Ker sem jo včeraj šla prosit, da mi jo posodi.«

Objave in oglasi

KINO BREZICE

16. in 17. oktobra slovit ameriški film: »Najlepša leta na- šega življenja«. FN 34.

18. do 21. oktobra ameriški film: »Pikova dama«.

Od 22. do 24. oktobra pre- miera ameriškega filma: »Rim- ske počitnice«. FN 35.

KINO KRŠKO

16. in 17. oktobra nemški film: »Dvojčica«.

20. in 21. oktobra francoski film: »Pravna identiteta«.

KINO SEVNICA

16. in 17. oktobra ameriški film: »Na nebu ni česa«.

23. in 24. oktobra ameriški film: »Gospa Bovaryjeva«.

KINO KOSTANJEVICA

16. in 17. oktobra indijska drama: »Aandhyana«.

23. in 24. oktobra nemški film: »Maja v tenčici«.

SEJMI

V okraju Krško:

11. oktobra v Brestanici,

18. oktobra v Podsedri,

21. oktobra v Bistrici ob Sotli in v Sevnici,

25. oktobra v Krškem.

V okraju Klanjec:

18. oktobra v Lukli.

V okraju Celje okolica:

18. oktobra v Vojniku in 25. oktobra v Lembergu.

ZAHVALA

Bolniki pljučnega oddelka bolnišnice v Brežicah se z vod- stvom oddelka vred toplo za- hvaljujejo Tovarni čokolade in likerjev v Brestanici za posla- no čokolado in ostale izdelke podjetja. Prav tako kakor po- slana darila pa nas še bolj veseli pozornost kolektiva to- varne, da se je spomnil bolni- kov. Zahvaljujemo se vam in vam želimo pri vašem delu obilo uspehov!

Bolniki pljučnega oddelka Brežice

1000 DIN NAGRADE

dam poštenemu najdetelju zlate zapesne ženske ure v zelenem jermenu, ki je bila izgubljena, dne 7. oktobra 1954 na poti iz Sevnice skozi čakalnico in po- stajo Sevnica, na vlaku do Bre- žic, skozi žel. čakalnico, v avto- busu posebne vožnje šolarjev do gradu ali v prostorih mu- zeja. — Ura je predrag spomin in prosim, da jo najditelj odda v žel. pisarni ali šolskemu upra- viteljstvu v Sevnici.

ZARADI BOLEZNI PRODAM

hišo, 2 travnika, 1 ha gozda ter del gospodarskega poslop- ja. Vehovar Janko, Koprivni- ca pri Brestanici.

SONČNA REBER

»Nič ni,« je Neža odgovorila čez čas žalostno, »nič se ni...« To se je še nekajkrat ponovilo, vse do tlej, dokler ni povedal, kako je z njo.

»Tako je rekel zdravnik,« je končal. »In najbrž bo držalo.«

Neža se je molče razpravila in legla. Ko je legel k njej, se je okrenila k zidu. Čutila se je strašno ubogo in revno. Tevž bi jo bil rad potolažil, pa je bil sam potreben tolažbe. Ker pa je čutil, kako je Nežino telo začelo podrtavati, se je obrnil k njej.

»Neža,« je spregovoril z nekam raskavim glasom, »nič ne moreš, nič ne moreva zoper to... otrok res ne bova več imela... ampak...« iskal je nekaj časa, nenadoma pa izbruhnil. »Ampak Klopce bova imela!«

»Kako naj jih dobiva?« je vprašala Neža skozi zadržan jok. »Ne vem, kako,« je odvrnil goreče, »vem pa, da bova gospo- darja na Klopcah.«

Odtlej sta se zopet pogovarjala o Klopcah in pazno zasledovala, kar se je dogajalo tam gori. Žal ni bilo nič posebnega. Na vasi so sicer vsak čas vede povedati, da Petan prodaja njivo pod vi-

nogradom, travnik ob Sotli, po- lovico gozda, da je prišel z neko žensko domov in si jo vzel na ženini postelji, ko je prejel ženo spodil v kamro k dekli, da je Korkenka brez moči in da bodo Klopce vsak čas prišle v druge roke, a prehitro se je izkazalo, da so to prazne govornice. Vtem pa je postajalo življenje v koči ob Sotli težje in težje. Cene kmetijskim pridelkom so padale, padale pa so tudi dnevi pri kme- tih, a dolg je ostal. Minilo je že nekaj let, kar sta si postavila hišo, a dolgovi se nista odplačala.

Zato se Neža ni preveč začudi- la, ko ji je Tevž dejal nekega dne: »Neža, grem po svetu.«

»Po svetu?«

»Tu, ni zaslužka,« je nadaljeval odločneje. »V Nemčiji pa se, ka- kor pravijo dobro zasluži. Kaj, če bi poizkusil? Na zimo še za vaju z Lojzkom ni dela. Tudi Gornikov Maks gre in še nekdo iz Podčetrtka.« Ker Neža ni rekla besede, je še povedal: »Smo se že dogovorili. Če bo sla- bo, se spomladi vrnemo, če pa dobro, ostanemo leto, dve ko- likor bo pač potrebno.«

»Če misliš, da bi se res zaslu-

žilo in bi si lahko kaj prihranil, pojdi!« je rekla Neža po daljšem molku.

Tevž je čakal samo na te Ne- žine besede.

Cez pet, šest dni je stal ob oknu slabo zakurjenega vagona in mahal v slovo Neži in Lojzku, ki sta ga spremlila na postajo.

»Srečno srečno!« je vzkliknil ne samo njima, ampak tudi Klopcam tam nad Sotlo, dokler se ni njegov glas izgubil v ropo- tanju železniških koles in puha- nju razgrete lokomotive.

8 Ropot železniških koles je Osojnika vrgel pokonci.

»Lizika, Anica! Otroka!« je hlastno zaklical in stresel dekli- ci, ki sta še trdno spali. »Vlak je tu, vlak! Vstanita! Pojdimo, pojdimo!«

Prva je odprla oči Lizika.

»Dedek, dedek kje smo?«

V tem je planila pokonci tudi Anica.

»Ali se že peljemo?«

»Pripravimo se, pripravimo,« je pohitel Osojnik. »Lizika, ti ostanj tu, midva z Anico pa bova šla naprej, da najdeva prostor. Samo nahrbtnik še vzamem. Pa Tinčka! Tako! Pridi, Anica, prid- di!«

Zadel je nahrbtnik na ramena, vzel v naročje Tinčka, ki se je le začel prebujati in prijel Anico za roko. Naraščajoči hrup priha-

ja, očoga vlaka je seveda prebudil tudi druge ljudi. Vstajali so in drveli proti tlor. Z vseh strani so se zaletavali v Osojnika, ga pehali sem in tja in celo vlekli nazaj. A Osojnik se jim ni dal.

Zbral je vse moči, kar mu jih je še ostalo, stisnil Tinčka tesno k sebi, Anico pa še trdneje zgrabil za roko, in rinil ter se poganzal proti vlaku. Saj tamle spredaj se ni ustavljal naveden vlak, marveč vlak rešitelj dobrotnik in čarodej. Samo doseči je treba prvo stopni- co ali vsaj železno palico ob stop- nicah. Samo to in nič več. Zato brez oklevanja naprej, naprej do vlaka! Suvali so ga in bili, a Osojnik se ni zmenil za udarce in sunke, še Anica, ki še nikoli ni bila v taki gneči, se ni oglasila, čeprav ni videla okoli sebe nič drugega kot razjarjene in rjoveče ljudi. Končno se je le preril do stopnic. Toda nanje ni in ni mogel.

»Hudiči, hudiči!« je preklinjal kakor ostali okoli njega. »Pusti- te me, tudi jaz hočem domov! Otroke imam... Pustite, pustite!«

Moral je spustiti iz roke Ani- co, ki se je takoj vsa preplašena oprijela njegove suknje, in si pomagala z desnico.

Slednjič je le prišel na stopni- ce. Pravzaprav so ga od zadaj vzdignili nanie in ga odnesli v vagon, ki pa je bil tako natrpan,

da so ljudje stali na kovčkih in ležali na prtižajnih polnicah. Na drugi pločji je bilo še nekaj pro- stora. Prelinil se je do nje in po- ložil nanjo vekajočeka Tinčka in nahrbtnik. V splošnem kričanju, prerivanju, suvanju in ropotanju s kovčki in košarami ni bilo Tinčka, ki se je zagnal v silovit jok, niti slišati. Že je hotel dvig- niti še Anico na polico, ko so se tla pod njim stresla in zamajala. Presenečen se je ozrl skozi raz- bito okno in z grozo opazil, da se je vlak premaknil. Prvi hip ni mogel verjeti svojim očem, a že naslednji trenutek se je s še večjo grozo zavedel, da vlak res zapušča postajo.

»Lizika! Lizika!« je zakričal skozi okno.

Odgovorilo mu je le rjovenje tisočglave množice.

Vzel je vreščete Tinčka s police, zgrabil Anico za roke in se nagnil proti vratom. Kričal je, sipal kletve na vse strani in brezobzirno rinil proti izhodu. Nikogar ni videl, ne oslabelejši moških ne bolnih žensk in ne komaj na pol živih otrok. Vedel je samo, da mora iz vlaka, pa čeprav preko ljudi. Bili so ga v rebra in obraz, a udarcev ni ču- til, še tega ni vedel, kako se je zgodilo, da je slednjič oblezel na trdi zemlji, vlak z vagoni na- smejanj ljudi pa se je pomikal

mimo njega in obeh otrok, ki sta ležala ob njem in pretresljivo jokala. Ko je prišel z njima do Lizike, ki je z grozo zrla za od- hajajočim vlakom, je šele opa- zil, da nima nahrbtnika, v kate- rem je bil spravljen plenice in drugo otroško perilo.

»Nesreča nesreča!« je zavekal malone kot otrok.

Dolgo je gledal s solznimi očmi za odhajajočim vlakom, potem pa se poražen in nesrečen spu- stil na kovček in stisnil otroke k sebi.

»Samo da smo skupaj, sku- paj...« je ponavljal zadihano.

Cez dolgo se je toliko umiril, da je spet lahko trezno razmis- ljal. Seveda je bila prva njegova misel, kako bi prišel z otroki na vlak, kako bi prišel z njimi čim- prej domov.

»To je stranska proga in v bli- žini je na desetine taborišč in tovarn, zato je toliko ljudi,« je spregovoril na glas. »Na glavni progi najbrž ni take gneče in tudi vlakovi je več.«

»Pa pojdimo na glavno pro- go!« je vzkliknila Lizika.

»Kako?« se je Osojnik žalost- no nasmehnil. »Do prve postaje na glavni progi je več kot pet- deset kilometrov. Kako naj pri- demo tja?«

»Z vozom!« je predložila Anica.